

Leidse muurgedichten

Wie wel eens in Leiden is geweest, heeft wel een muurgedicht gezien op een gebouw in de stad. De gedichten zijn onderdeel van het project 'Gedichten op Muren': 101 gedichten op de Leidse stadsmuren. Dit project was opgezet in 1992 door de stichting TEGEN-BEELD en kwam officieel ten einde in 2005. De gedichten zijn geschreven in allerlei verschillende talen en er komen zowel bekende als minder bekende werken aan bod. Zowel de onderwerpen als de ontwerpen zijn ontzettend divers waardoor geen enkel muurgedicht hetzelfde is. Er zijn ook wandel- en fietsroutes bedacht die je langs verschillende gedichten nemen.

Inmiddels zijn er meer dan 120 muurgedichten gerealiseerd in de stad. Toch zijn er ook enkele verdwenen over de jaren heen. Een gedicht dat helaas niet meer te bezichtigen is, is het gedicht 'Gelincikler' geschreven door de Turkse schrijver en dichter Fakir Baykurt. Het gedicht werd in 2000 aangebracht op de muur van een flatgebouw aan de Havikhorst 1. Het was officieel het 74^e gedicht van de stad. De Havikshorst ligt in de Merenwijk, waar veel migranten wonen. Het gedicht moest het multiculturele karakter van de wijk laten zien. Het was geschilderd door Jan Willem Bruins die naast het gedicht zelf ook drie klaprozen afbeeldde.

Fakir Baykurt werd geboren als Tahir Baykurt op het platteland in Turkije in 1929. Hij deed een opleiding tot docent en heeft zich jarenlang ingezet voor het onderwijs. Zo was hij actief in de lerarenvakbond. Door zijn werk in de vakbonden werd hij in 1972 veroordeeld tot een celstraf maar kwam later weer vrij. Hierna verhuisde hij in 1979 naar Duitsland waar hij 1999 is overleden.

Baykurt is vooral bekend om zijn gedichtenbundels maar schreef ook korte verhalen, romans en kinderboeken. Zijn latere werk focust vooral op het leven van Turkse arbeidsmigranten. Het muurgedicht 'Gelincikler' heeft als onderwerp klaprozen en de bewondering die Baykurt voelt voor deze bloemen. Dit voelt hij door hun saamhorigheid en vrijheid. Het geeft hem een gevoel van harmonie. Helaas kunnen we momenteel het gedicht niet zien in Leiden, maar wie weet komt daar nog verandering in.

Gelincikler

En olmaz bir toprağın üstünde
Uyanmışlar gün ışığında
Kaldırmışlar başlarını
Salınışları coşkuyula

Üç yapraklı dört yapraklı yoncalara
İnce çayırılara komşu
Deli kırmızı gelincikler
Dallarında uç uç böcekleri

Durup baktım uzun uzun
Dikilmişler yan yana can cana
Ne mutlu çiçek bunlar dedim
Hayran oldum uyanışlarına

Foto: Google

Nederlandse vertaling - Klaprozen

Boven de onmogelijkste aarde
heffen zij het hoofd,
door het daglicht gewekt,
en wiegen zich met vreugde
in de opkomende wind.

Met per takje slechts drie of vier
kleine blaadjes, vliegen om hun
steeltjes de torren en vlinders,
het dwaze rood van hun klaproosbestaan
als gepaard aan het groen van de weiden.

Heel lang kan ik zo zitten kijken,
hoe ze daar staan, geplant op een rij,
de hoofdjes naar elkaar toegewend.
'Wat een geluk om zo'n bloem te zijn'
zeg ik bij mijzelf, vol verbazing
over hun stille ontwaken.

Vertaling door Gerard Bosscha Erdbrink

<https://www.literatuuruitturkije.nl/verzoek-om-informatie-wanneer-kwam-fakir-baykurt-naar-nederland/>

<https://muurgedichten.nl/nl/muurgedicht/gelincikler>

Katwijk, 15 januari 2022
Aysegul Dogan

